

مجموعه آثار

علامه سید مرتضیٰ عسکری

برگستره کتاب و سنت

مترجم: محمد جواد کریمی

یادداشت یاد انبیاء و پندگان صالح خدا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بزرگداشت یاد انبیاء و بندگان صالح خدا

بزرگداشت یاد انبیاء و بندگان صالح خدا

تألیف: علامه سید مرتضی عسکری

ترجمه: محمد جواد کرمی

تصحیح و تنظیم: کرمرضا خزلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا). (سوره احزاب، آیه ۲۱)
به راستی که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) برای شما
اسوه و سرمشق نیکویی است، برای آنان که به خدا و روز
قیامت امید داشته و خدا را بسیار یاد می کنند.

مقدمه ناشر:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(الحمد لله رب العالمين كثيراً كما هو أهله، و الصلاة والسلام على محمد وآله الطيبين الطاهرين، سيما بقیة الله فی العالمین، واللعنة على أعدائهم ومخالفیهم و منكری فضائلهم).

همانا انبیای الهی و در پی ایشان اوصیای آنها و در دوران غیبت علمای دین گشایندگان راه و روشن کنندگان مسیر الی الله هستند. مثل آنها مانند ماه و ستارگان در شب تاریک و ظلمانی است. سوسو زنان هدایتگر جا ماندگان در راهند.

انبیا و اوصیای ایشان طلیعه داران این مکتبند. علما و فقهاء پیروان ایشانند در دوران غیبت در شناسایی سیره انبیا و اوصیا که حقیقت اسلام است و در اعمال و حرکات و گفتار آنان تجسم شده است. این علما و فقهاء هستند که سره و ناسره را از هم جدا کرده و به کنکاش در حقیقت اسلام پرداخته و آن را در اختیار مردم قرار می دهند تا آنان را از غرق شدن در گرداب جهالت نجات دهند.

حضرت آیت الله علامه عسکری یکی از این شخصیت‌های نادر در جامعه اسلامی تشیع است که عمر شریف و با برکت خود را در تحقیق و تدبر در شناخت اسلام مکتب **اهل بیت (علیهم السلام)** گذرانده است. ایشان مباحث دینی را از جایگاه برخورد‌های سطحی به عمق تحقیق علمی کشاند و به دور از تعصبات مذهبی و با ادله مورد قبول دو مکتب **اهل بیت (علیهم السلام)** و مکتب خلفا به دفاع از مذهب تشیع پرداخت.

بدین سبب تألیفات معظم له در سراسر جهان اسلام اشتها خاصی یافته و به زبانهای مختلف ترجمه و منتشر گردیده است.

کتاب حاضر تدوین شده هفده جزوه بر گستره کتاب و سنت است که در سالهای قبل به صورت مجزا و در قطع جیبی چاپ گردیده است و شامل بررسی و پاسخهای جامع و مانع ایشان از مصادر و کتب معتبر اهل سنت به مسائل مطرح شده آنها علیه مکتب **اهل بیت (علیهم السلام)** است.

موسسه علمی فرهنگی علامه عسکری در جهت حمایت مادی و معنوی از فعالیتها و آثار علامه عسکری و گسترش هرچه بیشتر دامنه این فعالیتها در فعالیتها در سطح جوامع اسلامی تشکیل شده است.

روابط عمومی موسسه علمی فرهنگی علامه عسکری

مقدمه

(وحدت بر محور کتاب و سنت)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَ الصَّلَاةُ وَ السَّلَامُ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ وَ السَّلَامُ عَلٰى اَصْحَابِهِ الْبَرَّةِ الْمَيَامِينِ).

ما مسلمانان یکپارچه، از درون و از راه مسائل اختلافی با خود به نزاع برخاستیم و دشمنان اسلام از برون و از راهی که ندانستیم، وحدتمان را به تفرقه و شوکتان را به ضعف کشاندند تا از دفاع ناتوانمان کردند و بر ما چیرگی یافتند؛ در حالی که خدای سبحان فرموده است:

(وَ أَطِيعُوا اللَّهَ وَ رَسُولَهُ وَ لَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَ تَذْهَبَ رِجَاكُمْ) (۱)

خدا و پیامبرش را اطاعت کنید و با یکدیگر نزاع نکنید که ناتوان شوید و قدرت و شوکت شما برود!

پاورقی:

۱- سوره انفال، آیه ۴۶.

آری:

(وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ) (۱)

هر مصیبتی به شما رسد، دستاورد خودتان است و خداوند بسیاری را نیز، می بخشد!

پس شایسته آن است که امروز و هر روز، به « کتاب و سنت » بازگردیم و وحدت کلمه خود را بر محور « کتاب و سنت » باز یابیم که خدای متعال می فرماید:

(فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ) (۲)

اگر در چیزی نزاع کردید [حکم] آن را به خدا و رسول بازگردانید.

ما نیز، در این سلسله از بحثها به « کتاب و سنت » مراجعه کرده و ابزار روشنگر راهنما در مسائل مورد اختلاف را از « کتاب و سنت » می گیریم تا به اذن خدای متعال بار دیگر وسیله وحدت کلمه و یکپارچگی شود. امیدواریم دانشمندان و متفکران اسلامی نیز، در این میدان با ما همراهی نموده و دیدگاههای خود را برای ما ارسال دارند.

سید مرتضی عسکری

پاورقی:

۱- سوره شوری، آیه ۳۰.

۲- سوره نساء، آیه ۵۹.

بزرگداشت یاد انبیاء و بندگان صالح خدا

اختلاف درباره بزرگداشت یاد انبیاء و بندگان صالح خدا

دلایل معتقدان به استحباب بزرگداشت

معتقدان به محبوبیت بزرگداشت یاد انبیاء استدلال می کنند که بیشتر مناسک حج بزرگداشت یاد انبیاء و اولیاء است. چنانکه به نمونه هایی از آن اشاره می کنیم:

الف) مقام ابراهیم

خداوند متعال می فرماید:

(وَأَتَّخِذُوا مِنْ مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى). (۱)

نمازگاه خود را از مقام ابراهیم برگزید.

پاورقی:

۱- سوره بقره، آیه ۱۲۵.

در صحیح بخاری روایتی است که فشرده آن چنین است: ابراهیم و اسماعیل هنگامی که خانه کعبه را بنا می کردند، اسماعیل سنگ می آورد و ابراهیم بنا می کرد تا آنکه دیوار بلندی یافت و اسماعیل این سنگ (۱) را برای زیر پای پدر آورد. ابراهیم بر روی آن ایستاد و به ادامه بنا پرداخت و اسماعیل نیز سنگها را به دست او می داد. (۲)

در روایت بعد از آن آمده است:
دیوار بلندی یافت و ابراهیم از جابجایی سنگها ناتوان گردید، بدین خاطر، بر روی سنگ مقام ایستاد و اسماعیل سنگها را به دست او می داد.
خداوند سبحان - چنانکه روشن است - مردمان را فرمان داده تا از قدمگاه ابراهیم در بیت الله الحرام تبرک جویند و از آن نمازگاه بگیرند تا یاد ابراهیم زنده و جاوید گردد، و هیچ اثری از شرک به خدا هم در آن نیست.

ب) صفا و مروه

خداوند سبحان می فرماید:

(إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا). (۳)

به راستی که صفا و مروه از شعائر الهی است. پس کسی که حج بگذارد یا عمره، هیچ باکی بر او نیست که آنها را طواف نماید.

پاورقی:

۱- سنگ مقام ابراهیم.

۲- صحیح بخاری، کتاب الانبیاء، ج ۲، ص ۱۵۸ - ۱۵۹.

۳- سوره بقره، آیه ۱۵۸.

بخاری در این باره روایتی دارد که فشرده آن چنین است:

« هنگامی که ابراهیم هاجر را با پسرش اسماعیل در مکه رها کرد و آب آشامیدنی آنها تمام شد و او و فرزندش دچار تشنگی شدند و اسماعیل از شدت تشنگی به خود می پیچید، هاجر از شدت اندوه^[۱] به سوی صفا رفت تا شاهد آن حالت نباشد. سپس بر بلندای آن شد و به اطراف نگریست تا شاید کسی را ببیند، و چون کسی را نیافت، از صفا فرود آمد و به زمین هموار که رسید، همانند انسانی تلاشگر، به « سعی » و کوشش پرداخت تا همواری را پیمود و به مروه رسید. سپس بر بلندای آن شد و به اطراف نگریست تا شاید کسی را ببیند، و چون در آنجا نیز کسی را نیافت، این رفت و آمد را هفت بار ادامه داد. »

ابن عباس گوید: رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود:

« این سعی مردمان در میان صفا و مروه، [یادآور] همان سعی هاجر است. » (۸)

خداوند « سعی » میان « صفا و مروه » را نیز، بخشی از مناسک حج قرار داد تا یادآور « سعی » هاجر و بزرگداشتی برای کار بزرگ او باشد. استحباب هروله و تند رفتن حاجیان در فاصله هموار میان « صفا و مروه » نیز، زنده کردن یاد هروله و تند رفتن های تلاشگرانه او در آنجاست.

پاورقی:

۸- همان، ص ۱۵۸، و نیز معجم البلدان ماده، « زمزم ». درباره تاریخ اسماعیل از تاریخ طبری و ابن اثیر.

ج) رمی جمره یا پرتاب سنگ به سوی شیطان

امام احمد بن حنبل و طیالسی در مسندهای خود از رسول خدا (صلی الله علیه و آله) روایت کنند که فرمود:

« جبرئیل ابراهیم را به سوی « جمره عقبه » (۱) برد و شیطان را به او نشان داد، ابراهیم با هفت عدد سنگ او را رمی کرد که ناپدید شد. سپس او را به سوی « جمره وسطی » (۲) برد و باز هم شیطان را به او نمایاند و ابراهیم نیز با هفت عدد سنگ او را راند تا ناپدید شد. سپس به « جَمَره قُصوی » (۳) آمد و شیطان را به وی نشان داد و او با هفت سنگ شیطان را راند تا ناپدید شد. (۴)

خداوند سبحان، بدین گونه رمی شیطان از سوی ابراهیم را گرامی داشت و برای زنده نگه داشتن یاد او، « رمی جمرات » را بخشی از مناسک حج قرار داد.

د) فدیة یا قربانی دادن

خداوند سبحان درباره ابراهیم و اسماعیل می فرماید:

پاورقی:

-
- ۱- جمره عقبه یعنی: پرتاب گاه اولین.
 - ۲- جمره وسطی یعنی: پرتاب گاه میانی.
 - ۳- جمره قصوی یعنی: پرتاب گاه آخرین.
 - ۴- مسند احمد، ج ۱، ص ۳۰۶ و نزدیک به آن در ص ۱۲۷. مسند طیالی، حدیث ۲۶۹۷ و نیز مراجعه کنید: معجم البلدان، ماده کعبه و تاریخ طبری و ابن اثیر، در شرح حال ابراهیم.

(فَبَشِّرْهُ بِبُحَيْرٍ حَلِيمٍ * فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَا بُنَيَّ إِنِّي أَرَىٰ فِي الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَانْظُرْ مَاذَا تَرَىٰ قَالَ يَا أَبَتِ افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ * فَلَمَّا أَسْلَمَا وَ تَلَا لِلْجَبِينِ * وَ نَادَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمَ * قَدْ صَدَّقْتَ الرُّؤْيَا إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ * إِنْ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ * وَ قَدْ يَنَافُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ). (۱)

پس او را به پسری بردبار، مژده دادیم و چون به رشد رسید و با پدر کوشید [ابراهیم به او] گفت: پسر! من در خواب می بینم که باید تو را قربانی کنم، تو چه نظر می دهی؟ [اسماعیل] گفت: پدر جان! هرچه مأموری انجام ده که به زودی - اگر خدا بخواهد - مرا از بردباران می یابی. پس چون تسلیم شدند و او را به روی افکند، ندایش دادیم که، ای ابراهیم! به راستی که آن خواب را راست گردانیدی، ما نیکوکاران را اینگونه پاداش می دهیم. به راستی که این همان امتحان روشن است و او را به ذبح عظیمی فدا دادیم.

و بدین گونه، خداوند برای زنده نگه داشتن یاد و خاطره این قربانی، و فرستادن آن گوسفند در فدای اسماعیل، قربانی کردن گوسفند و بزرگداشت آن خاطره را بخشی از مناسک حج قرار داد، و حاجیان را فرمود تا همواره در «مینی» قربانی کنند، و با این قربانی یاد و خاطره تسلیم شدن ابراهیم در برابر خدای متعال را بزرگ و گرامی بدارند.

آری، در مقام ابراهیم، برکت و فرخندگی از قدوم ابراهیم به جای پای آن حضرت گسترش یافت، و خداوند فرمان داد تا آن محل در «بیت الله الحرام»

پاورقی:

۱- سوره صافات، آیات ۱۰۱ - ۱۰۷.

نمازگاه شده و زنده کننده یاد و خاطره آن حضرت باشد.
در بخش آینده، به گسترش برکت و فرخندگی از آدم ابوالبشر می پردازیم.

گسترش برکت از آدم و بزرگداشت یاد آن

در برخی روایات آمده است که: خداوند ذوالجلال بعد از ظهر نهم ماه ذی الحجه در عرفات آدم را مورد بخشایش قرار داد.

سپس جبرئیل به هنگام غروب او را به سوی مشعر الحرام حرکت داد. آدم در شب دهم ذی الحجه در آنجا با بیتوته و شب زنده داری به دعا و تشکر از خداوند در قبول توبه اش پرداخت. سپس صبح که شد به سوی « منی » حرکت کرد و در روز دهم سر خود را تراشید تا نشانه قبول توبه و آزادی او از گناهان باشد.

خداوند نیز، این روز را برای آدم و فرزندان او عید قرار داد، و هر چه را آدم انجام داده بود، برای همیشه تاریخ، از مناسک حج فرزندان او گردانید: در عصر روز نهم در عرفات توبه آنان را می پذیرد و در شب دهم در « مشعر الحرام » به دعا و یاد خدا می پردازند و روز دهم که می شود در « منی » سرهای خود را می تراشند. سپس بر این مناسک و اعمال، آنچه ابراهیم و اسماعیل و هاجر نیز انجام داده بودند، افزوده شده و مناسک حج با آنها کامل گردید.

بنابراین، اعمال حج همگی، برکت جویی از آن زمانها و مکانهایی است که آن بندگان صالح و شایسته خداوند در آنها زیستند، و همه این مناسک بزرگداشت یاد و خاطره آنان در همیشه تاریخ است.

در بخش بعد، نمونه ای از گسترش و سرایت شومی و نحوست از مکان به واردشوندگان در آن را می آوریم.

گسترش نحوست و شومی از مکان به اهل آن

بخاری و مسلم و احمد بن حنبل روایت کنند که: رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در سالی که به غزوه تبوک می رفتند، با سپاه در سرزمین حِجْر، نزدیک خانه های قوم ثمود پیاده شدند. همراهان آن حضرت از چاههای آبی که قوم ثمود از آن می نوشیدند، آب کشیدند و خمیر نان ساختند و دیگهای پخت گوشت را بر پا داشتند. رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمانشان داد تا غذای دیگها را دور بریزند و خمیرها را به شتران بدهند. سپس آنان را حرکت داد تا بر سر چاهی که ناقه صالح از آن می نوشید، فرود آمدند، و آنان را از ورود بر جایگاه قومی که عذاب شده اند بر حذر داشت و فرمود:

(إِنِّي أَخْشَى أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلُ مَا أَصَابَهُمْ فَلَا تَدْخُلُوا عَلَيْهِمْ).

من می ترسم بر شما نیز، همان برسد که بر آنها رسید، پس بر جایگاه آنان وارد نشوید! (۱)

عبارت صحیح مسلم چنین است:

(وَلَا تَدْخُلُوا مَسَاكِينَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ إِلَّا أَنْ تَكُونُوا بَاكِينَ،

پاورقی:

۱- مسند احمد، ج ۲، ص ۱۱۷، عبارت متن از مسند است؛ صحیح بخاری، کتاب المغازی، باب نزول النبی (صلی الله علیه و آله) الحجر؛ صحیح مسلم، کتاب الزهد و الرقا، باب لا تدخلوا مساکن الذين ظلموا انفسهم...، حدیث ۴۰. روایت مسلم فشرده و مختصر است.

حَذَرًا أَنْ يُصِيبَكُمْ مِثْلَ مَا أَصَابَهُمْ. ثُمَّ زَجَرَ وَ أَسْرَعَ حَتَّى خَلَّفَهَا).

در خانه های کسانی که بر خویشتن ستم کرده اند، داخل نشوید مگر آنکه گریان باشید تا از مانند آنچه بر آنها رسیده در امان بمانید. سپس حرکت داد و سرعت گرفت تا آنجا را پشت سر گذاشت.

و در عبارت صحیح بخاری آمده است:

[رسول خدا (صلی الله علیه و آله)] پس از آن، سر خود را پوشانید و بر سرعت افزود تا از آن وادی گذشت.

در روایت دیگری در مسند احمد آمده است:

[رسول خدا (صلی الله علیه و آله)] در حالی که سوار بر مرکب بود، بار دای خویش، سر خود را پوشانید. (۱)

منشأ و علت شومی و برکت در مکان

شومی سرزمین و چاههای آب قوم ثمود (۲) چیزی نبود جز آنچه که از این

پاورقی:

۱- مسند احمد، ج ۲، ص ۶۶.

۲- قوم ثمود، قوم صالح پیامبر بودند که دعوتش را رد نموده و ناهه صالح، معجزه آن حضرت را پی کردند.

قوم سر زد و از آنها به سرزمین و چاههای آب شان سرایت کرد و تا عصر خاتم انبیا (صلی الله علیه و آله) و تا هر گاه که خدا بخواهد، باقی است.

برکت و فرخندگی آبشخور ناقه صالح نیز، چیزی نبود جز آنکه، ناقه صالح از آن نوشیده بود و فضیلت و برکتش به آن چاه سرایت کرد و تا زمان خاتم انبیا (صلی الله علیه و آله) و تا هر چه خدا بخواهد باقی است.

و بدیهی است که ناقه صالح و آبشخور آن، نزد خدا از اسماعیل و چاه زمزم او، گرامی تر نیست؛ بلکه خداوند از برکت اسماعیل، برای همیشه تاریخ، زمزم را مبارک قرار داده است.

همچنین است سرایت و گسترش برکت از چیزهایی که خداوند بر بندگان صالح و شایسته خود، در زمانهای ویژه همانند روز جمعه، قرار داده است.

برکت و فرخندگی روز جمعه

در صحیح مسلم روایتی است که می گوید:

(إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ آدَمَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَ أَدْخَلَهُ الْجَنَّةَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ).

خداوند آدم را در روز جمعه آفرید و در روز جمعه نیز، او را وارد آن بهشت گردانید. (۱)

پاورقی:

۱- صحیح مسلم، کتاب الجمعة، باب فضل الجمعة، حدیث ۱۸ - ۱۷.

این شرافت و برتری، و غیر آن، از مواهبی است که خداوند، در روز جمعه، بر بندگان خویش ارزانی فرموده و برکت روز جمعه را دائمی و همیشگی قرار داده است.

برکت در ماه رمضان

همچنین است حال برکت در ماه رمضان که خداوند سبحان فرموده:

(شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ وَالْفُرْقَانِ). (۱)

ماه رمضان، ماهی که قرآن در آن نازل شد برای هدایت مردمان و نشانه هایی از راهنمایی و جدایی [حق و باطل].

و نیز فرموده:

(إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَ مَا أَذْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ...). (۲)

ما این [قرآن] را در شب قدر نازل کردیم و چه می دانی شب قدر چیست. شب قدر بهتر از هزار ماه است...

پاورقی:

۱- سوره بقره، آیه ۱۸۵.

۲- سوره قدر، آیات ۱ - ۳.

بنابراین، برکت و فرخندگی از شب قدری که قرآن بر خاتم انبیا (صلی الله علیه و آله) در آن نازل شد، به همه روزها و شبهای ماه رمضان سرایت و گسترش یافت و همین برکت در این ماه از این شب، تا همیشه تاریخ ماندگار و ابدی گردید.

پس از اشاره به فضیلت بزرگداشت یاد و خاطره برگزیدگان خدا، تأکید می کنیم که مقصود ما از بزرگداشت یاد و خاطره آنان مثلاً: خواندن سیره و روش صحیح و درست و تحریف نشده رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در شب تولد آن حضرت می باشد، و نیز، طعام دادن در راه خدا و هدیه کردن ثواب آن برای رسول الله (صلی الله علیه و آله) است. با این شرط که از اقدام بر بدعتها و خلاف شرع های اختراعی برخی صوفیه شدیداً اجتناب گردد.

وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ

ساعت: ۱۳/۰۶

روز: پنجشنبه

۲۰ / خرداد ماه / ۱۳۹۵

کرم رضا خزلی

یار مهربان

www.bagheminoo.com

baghemino.1339@gmail.com

[Tel:09125411283-09356411283](tel:09125411283-09356411283)

گروه رضا خانی